

предметом постійної уваги законодавців. Безпека пасажирів забезпечується не тільки застосуванням технологій огляду, але й поінформованістю пасажирів про авіакомпанії, які не відповідають вимогам технічних стандартів, що ставляться державою. Варто також публікувати в офіційних засобах масової інформації перелік авіакомпаній, які не відповідають стандартам безпеки.

Отже, безпека перевезення пасажирів забезпечується нормами міжнародного і національного характеру. Тому необхідно приймати такі закони, які б конкретизували всі питання, що пов'язані з гарантуванням безпеки здійснення повітряних перевезень різних рівнів, особливо пасажирів.

Література

1. Положення про систему управління безпекою польотів на авіаційному транспорті: Наказ Державіаслужби від 25.11.2005 № 895 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua>.

2. Про схвалення Концепції Державної цільової програми безпеки польотів на період до 2015 року: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 05.03.2009 № 273-р [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua>.

УДК 629.78(043.2)

Настенко Д. Ю., студент,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Зуєва В. О., к.п.н., доцент

РОЗВИТОК КОСМІЧНОГО ПРАВА В УКРАЇНІ: ІСТОРІЯ ТА РЕАЛІЇ

Початком формування міжнародного космічного права варто вважати подію, яка відбулася 4 жовтня 1957 р. Саме тоді Радянський Союз запустив перший штучний супутник Землі. З цього моменту розпочалася нова ера в розвитку людської цивілізації. Зазначене справило істотний вплив на різні сторони життєдіяльності держав, у тому числі на міжнародні відносини. Виникли нова сфера людської діяльності, яка потребувала правового регулювання, а саме – космічна.

ООН відіграла важливу роль в розвитку та установленні космічного права був створений в 1959 році, до його функцій відносять: аналіз масштабів міжнародного співробітництва з мирного використання космічного простору; розробку програм та керування технічним співробітництвом ООН в даній сфері; сприяння дослідженню та розповсюдженню інформації про космос; допомогу у створенні нових

норм міжнародного космічного права [1].

Вище згаданий Комітет має під своїм керівництвом два підкомітети. Юридичний, який працює над розвитком правових інструментів, що сприяють швидкому технологічному розвитку в галузі дослідження космічного простору та науково-технічний, який координує міжнародне співробітництво в галузі космічних досліджень і технологій [1].

Головними джерелами космічного права є міжнародні договори та міжнародно-правові звичаї. Від початку освоєння та дослідження космосу ця діяльність врегульовувалась за допомогою звичаєвих норм. До цих норм були віднесені такі:

— надання всім державам рівних можливостей для дослідження космосу;

— міжнародна відповідальність держав за національну космічну діяльність;

— використання космічного простору для мирних цілей;

— нерозповсюдження суверенітету на космічний простір та небесні тіла [1].

Хоча деякі звичаєві норми збереглися і донині, більшість з них стали підґрунтям для створення договірних. Серед усіх норм, які закріплені договорами, особливе місце посідає Договір про принципи діяльності держав стосовно дослідження та використання космічного простору, включаючи Місяць та інші небесні тіла 1967 року. В ньому були закріплені основні засади міжнародного космічного права, а саме те, що дослідження та використання космічного простору повинно проводитись на благо та в інтересах усіх держав (п. 1 ст. 1); рівноправність держав у дослідженні та використанні Космічного простору (п. 2 ст. 1); свободу наукових досліджень космосу (п. 3 ст. 1); заборону національного присвоєння Космосу шляхом проголошення на нього суверенітету, шляхом окупації чи іншими засобами (ст. 2); дослідження та використання космічного простору в інтересах підтримання міжнародного миру і безпеки та розвитку міжнародного співробітництва та взаєморозуміння (ст. 3) [2].

Угода про рятування космонавтів, повернення космонавтів та повернення об'єктів, що запускалися у космічний простір (1968 р.), Конвенції про міжнародну відповідальність за шкоду, завдану космічними об'єктами (1972 р.), Конвенції про реєстрацію об'єктів, що запускаються в космічний простір (1975 р.), Угоді про діяльність держав на Місяці та інших небесних тілах (1979 р.) всі ці угоди стали результатом кропіткої праці Організації Об'єднаних Націй та допомогли врегулювати велике коло питань в міжнародному космічному праві [1].

Українське законодавство також передбачає норми, які регулюють діяльність у сфері дослідження та використання космосу на внутрішньодержавному рівні. Такими нормами є Закон України «Про

космічну діяльність» від 15 листопада 1996 р. – окреслив правові засади здійснення космічної діяльності в Україні та під юрисдикцією України поза її межами [3] та Закон України «Про державну підтримку космічної діяльності» від 16 березня 2000 р. – визначив засади державної підтримки космічної діяльності в Україні. Зокрема в законі передбачається, що для державних потреб кошти на фінансування космічної діяльності окремо виділяють у Державному бюджеті України. Метою державної підтримки, відповідно до ст. 3 Закону «Про державну підтримку космічної діяльності», є: збереження і подальший розвиток науково-технічного, технологічного та виробничого потенціалу космічної галузі як одного з факторів національної безпеки; підвищення експортного потенціалу космічної галузі та конкурентоспроможності розробок (виробів) вітчизняних суб'єктів космічної діяльності; створення економічних умов і надання гарантій для залучення інвестицій (у тому числі іноземних) у розвиток космічної галузі. Деякі окремі напрямки розвитку в космічній галузі України названі в загальнодержавних програмах [4].

На сьогодні вже працює Закон України «Про затвердження Загальнодержавної цільової науково-технічної космічної програми України на 2013-2017 роки» від 05.09.2013 основною метою якої є «Забезпечення розвитку сучасних космічних технологій в Україні є важливим чинником, що визначає стратегічне місце держави у світі» [5].

Таким чином можна підвести висновок, що в Україні є норми які регулюють відносини в сфері космосу та є загальнодержавні програми, на які витрачаються кошти з Держбюджет, але постає питання: чи є це зараз, за сучасних економічних, політичних та соціальних умов, саме тією галуззю на яку необхідно виділяти кошти в першу чергу.

Література

1. Міжнародне право: підручник / Л. Д. Тимченко, В. П. Кононенко. – К.: Знання, 2012. – 631 с.
2. Договір про принципи діяльності держав по дослідженню і використанню космічного простору, включаючи [...] ООН; Договір, Міжнародний документ від 27.01.1967 [Електроний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_480
3. Про космічну діяльність: Закон України від 15 листопада 1996 р. [Електроний ресурс]. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/Z960502.html
4. Про державну підтримку космічної діяльності: Закон України від 16 березня 2000 р. № 22. – Ст. 172 [Електроний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1559-14>
5. Про затвердження Загальнодержавної цільової науково-технічної космічної програми України на 2013-2017 роки: Закон України від 5 вересня 2013 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 20-21. – Ст. 725.